

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 334/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. júna 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť Z. B., zastúpeného advokátom JUDr. A. Š., vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 13 C 31/2012-217 z 29. apríla 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Z. B. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. augusta 2013 doručená sťažnosť Z. B. (ďalej len „sťažovateľ“) podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktorou sa domáha vydania tohto nálezu:

„1. Základné právo Z. B... na súdnu ochranu a spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy..., čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na ochranu vlastníctva podľa čl. 20

ods. 1 Ústavy... a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 13C/31/2012-217 z 29. 04. 2013 porušené bolo.

2. Zrušuje rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 13C/31/2012-217 z 29. 04. 2013 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Súd priznáva sťažovateľovi náhradu trov konania...“

2. Z obsahu sťažnosti, ako aj príloh možno skutkový stav stručne zhrnúť takto: Sťažovateľ v roku 2008 odkúpil od troch osôb (neskôr žalovaných) nehnuteľnosť v k. ú. F., ktorú následne prenajal ďalšej osobe za nájomné 500 € mesačne od 1. marca 2009. Keďže pôvodní predávajúci sa z nej napriek tomu nevystažovali, nájomca od nájomnej zmluvy už v júni 2009 odstúpil. Pôvodní predávajúci sa z nehnuteľnosti vystažovali až na základe rozsudku právoplatného 6. mája 2010, ktorým bola zamietnutá ich žaloba o neplatnosť kúpnej zmluvy, ktorou nehnuteľnosti previedli na sťažovateľa. Následne si sťažovateľ žalobou podanou 7. mája 2012 uplatnil voči predávajúcim nárok na náhradu škody v podobe ušlého nájomného za obdobie marec 2009 až polovica mája 2010 (14,5 mesiaca po 500 €), teda v celkovej sume 7 250 €. Počas konania sťažovateľ 28. marca 2013 rozšíril žalobu aj o ušlé nájomné za druhú polovicu mája a za mesiace jún a júl 2010, t. j. o ďalších 1 250 € (2,5 x 500 €). Žalovaný v 1. rade bol v konaní zastúpený opatrovníčkou, ktorá zaňho vzniesla námietku premlčania, ostatní dvaja žalovaní tiež žiadali žalobu zamietnuť, no námietku premlčania nevzniesli.

Okresný súd Lučenec (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 13 C 31/2012-217 z 29. apríla 2013 žalobu skutočne zamietol v podstate z dôvodu premlčania. Uzavrel, že dvojročná subjektívna premlčacia doba týkajúca sa jednotlivých mesačných splátok nájomného začala v zmysle § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka plynúť „počnúc 01. 03. 2009, následne každodenne až do 06. 05. 2010“, keďže sťažovateľ po celý čas vedel, že mu vzniká škoda a že vzniká v dôsledku konania žalovaných, ktorí protiprávne obývali dané nehnuteľnosti. Premlčacia doba tak uplynula 6. mája 2010 a žaloba bola podaná až po jej uplynutí. Vo vzťahu k obdobiu máj až júl 2010 bola žaloba rozšírená až 28. marca 2013, teda tiež po uplynutí dvojročnej subjektívnej lehoty. Zamietnutie žaloby vo vzťahu ku všetkým žalovaným odôvodnil okresný súd tým, že ide o solidárne plnenie a námietka premlčania vznesená prvým žalovaným má účinky aj voči ostatným.

Na záver rozsudku okresný súd poučil sťažovateľa, že v zmysle § 201 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) proti nemu môže podať odvolanie do 15 dní od doručenia, ako aj o jeho náležitostiach a odvolacích dôvodoch.

3. Sťažovateľ potom v podanej sťažnosti predovšetkým uvádza, že odvolanie nepodal, pretože „posúdenie predmetnej veci za danej situácie spadá výlučne do kompetencie“ ústavného súdu, „*nakoľko porušovateľ: prvostupňový – Okresný súd... celé konanie v danej veci, ako aj samotné konečné svoje rozhodnutie nakonfiguroval smerom a v konečnom výlučne v prospech žalovaných*“. Následne sťažovateľ v sťažnosti rozvádza päťero zásahov do svojich práv postupom a rozsudkom okresného súdu: (1) súd mal prekvalifikovať uplatňovaný nárok na nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaných, keďže sťažovateľ v žalobe neuplatňoval striktne nárok z titulu náhrady škody, a nesprávne posúdil aj plynutie premlčacej doby, ktorú mal počítat' od okamihu vypratania nehnuteľností, keďže dovtedy bola výška škody neistá, (2) nebol dôvod na ustanovenie opatrovníka žalovanému v 1. rade a tento bol ustanovený nesprávnym postupom, (3) súd neurčil obvyklý nájom, (4) súd pri zisťovaní, či by bol nájomca (svedok) schopný platiť dohodnuté nájomné 500 € mesačne, vychádzal najskôr zo starých podkladov a neskôr naznačoval, že nové (priaznivejšie) podklady môžu byť falošné, a (5) nečinnosť opatrovníka, ktorý sa nezúčastnil pojednávania a ktorého námietky sú nejasné a neurčité.

4. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uvedenú sťažnosť predbežne prerokoval, pričom ju skúmal z hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd odmietne okrem iného návrh (sťažnosť), ktorý je neprípustný.

5. Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený.

5.1 Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že smeruje proti rozsudku súdu prvého stupňa. Ustanovenie § 201 OSP však priznáva účastníkovi právo podať proti takémuto rozsudku odvolanie, ktoré možno odôvodniť okrem iného zmätočnosťmi vadami (§ 221 ods. 1 OSP), inými vadami konania, nedostatočne zisteným skutkovým stavom a nesprávnym právnym posúdením veci (§ 205 ods. 2 OSP). Ustanovenia § 220 a § 221 OSP potom poskytujú odvolaciemu súdu účinnú možnosť nápravy pochybení zistených v postupe alebo v rozhodnutí prvostupňového súdu buď jeho zmenou, alebo zrušením a vrátením mu veci na nové (ďalšie) konanie.

5.2 Nedostatky vytýkané sťažovateľom rozsudku okresného súdu sú podľa názoru ústavného súdu celkom zreteľne subsumovateľné pod jednotlivé odvolacie dôvody: Nesprávne posúdenie plynutia premlčacej doby je považované za nesprávne právne posúdenie veci (pozri napr. 1 M Cdo 3/2008), podobne nesprávna kvalifikácia uplatneného nároku, resp. jeho nere kvalifikácia podľa skutočnej právnej povahy (porov. napr. 3 Cdo 252/2007). Nevykonanie potrebných dôkazov v dôsledku nesprávneho právneho názoru je zasa subsumovateľné pod odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. c) OSP. Tvrdené pochybenia súdu pri vykonávaní jednotlivých dôkazov môže podľa povahy napĺňať buď skutkovú podstatu inej vady konania (porov. napr. II. ÚS 591/2012), alebo sa môžu prejaviť v nesprávnych skutkových zisteniach [§ 205 ods. 2 písm. d) OSP]. Pokiaľ ide o údajné nedostatky pri ustanovovaní a činnosti opatrovníka, treba predovšetkým poukázať na ustanovenie § 49 ods. 7 OSP, podľa ktorého sa uznesenie o ustanovení opatrovníka účastníkovi s neznámym pobytom doručuje len ustanovenému opatrovníkovi. Nebolo tak potrebné toto uznesenie doručiť sťažovateľovi a sťažovateľ proti nemu ani nemôže namietat'. Chybný postup opatrovníka samotného v zásade nemožno považovať za spôsobilý odvolací dôvod pre druhého účastníka, pokiaľ sa tento postup neprejavil v chybnom postupe súdu voči nemu. Ak sťažovateľ tvrdí, že námietky premlčania boli neurčité a súd na ne aj tak prihliadal, môže ísť opäť buď o nesprávne právne posúdenie veci, alebo o inú vadu konania, čo sú spôsobilé odvolacie dôvody.

Tvrdenie sťažovateľa, že na preskúmanie uvedených námietok je daná výlučná právomoc ústavného súdu, odporuje konštantnej judikatúre tohto súdu, podľa ktorej nielen ústavný súd, ale aj všeobecné súdy sú zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd

zaručených ústavou na základe príkazu obsiahnutého v čl. 152 ods. 4 ústavy (porov. z posledného obdobia napr. III. ÚS 259/2013).

5.3 Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ (v konaní pred okresným súdom zastúpený zvoleným advokátom) mohol všetky sťažnostné námietky uplatniť v odvolaní proti rozsudku okresného súdu č. k. 13 C 31/2012-257 z 29. apríla 2013, na ktoré bol oprávnený, o ktorom bol v uvedenom rozsudku aj poučený a ktoré mu zákon poskytuje práve aj na ochranu jeho základných práv a slobôd. Ak napriek tomu odvolanie nepodal, čo sám priznáva, nevyčerpal tým dostupné opravné prostriedky, čo robí jeho sťažnosť neprípustnou v zmysle už citovaného § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Za týchto okolností nemožno vôbec uvažovať o použití odseku 2 tohto paragrafu, odhliadnuc od toho, že sťažovateľ žiadne dôvody svojho postupu hodné osobitného zreteľa neuvádza.

6. Vzhľadom na uvedené úvahy bolo treba sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní odmietnuť ako neprípustnú, čo sa aj vo výroku tohto uznesenia stalo. Preto sa ústavný súd ani nezaoberal otázkou, či je vôbec sťažovateľ riadne zastúpený (sťažnosť bola podpísaná advokátskou koncipientkou na základe substitučného splnomocnenia zvoleného advokáta) a či je v konaní pred ústavným súdom prípustné, aby bolo (koncipientovi) udelené generálne substitučné splnomocnenie (pozri aj I. ÚS 339/2012 a v ňom citovanú prejudikatúru).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júna 2014